

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 37 (90)

TORONTO, Ontarij, 1951 m. rugsėjo (September) mėn. 13 d.

Kaina 10¢

1704
B

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Visuomeninė diferenciacija ir grupių santykiavimas

Kai gyvenimas plaukė normaliose rėmuose, buvome ramūs ir daug ko net nepastebėjome. Ir visuomeninė diferenciacija atrodė normalus reiškinys. Tik autoritetingo režimo neliečiamumo naudai buvo šaukiama rikiuotis pagal "išmintingą vadovybės žodį". Dabar štai vėl grįbame šauksmų, kad susiskaldėme į sroves — pasaulėžiūrinės bei politinės — ir nepajėgiame susikalbėti, kad reikia grįžti į vieną būrį, kurti vieną frontą.

Gražu, bet ar gyvenimiška ir ar čia mūsų blogybė?

Juk nėra pasaulyje nei dviejų žmonių, kurių pažiūros visais klausimais sutaptų. Demokratinės santvarkos esmė yra ne tame, kad visi vieną valią vykdytų ir sutartina "bravo!" šauktų, bet kad kiekvienas individas būtų sąmoningas savo meto problemose ir aktyviai bei niekieno netrukdomas prisidėtų prie jų sprendimo. Pasyvumas ar abejingumas visuomeniniams reiškiniams yra ne idealas, bet blogybė. Srovė, veržli srovė yra tyra, o telkianti kūdra tik tamsus dumblo atspindis ir pilna maurų, kuriuose toli gražu ne patrauklus gyviai veisiasi.

Žmogus privalo reikštis gyvenimo keliuose, dalyvaudami savo valstybės, savos tautos, savosios bendruomenės gyvenime toks, koks jis yra, su savais principais, su savomis pažiūromis, drąsiai ir atvirai reaguodamas į visus gyvenimiškus reiškinys. Visuomenė ne banda, bet sąmoningų individų kolektyvas. Belytė banda nėra veiksnys, bet tik medžiaga autokratams, o demokratijai pražūtis. Tad susiformavimas visuomeninių kolektyvų nėra yda, bet natūralus visuomenės neįvenkiamas faktas. Norėti tai sulaužyti ar paneigti — beprasmiškas dalykas.

Irautos gyvenime, o konkrečiai imant, ir mūsų tautos išeičių gyvenime, tai natūralus reiškinys. Klausimas galėtų būti keliamas ne dėl pačios diferenciacijos, bet dėl susiformuojančių vienetų subordinacijos — prišiderinimo, atitikimo — gyvenamojo momento tautos aukštesniems uždaviniais bei siekiams ir dėl atskirų vienetų laikysenos tarpusavio santykiuose, kad kartais nebūtų per daug energijos aukojama vidujei tautai, mažai bekreipiant dėsniu, o pagrindinius uždavinius. Atseit jėgų ir energijos ekonomijos klausimas yra lemiamas. O šiandien, tautos laisvės kovos momentu, jis yra labai svarbus.

Niekas šiandien negalėtų tvirtinti, kad mūsų lietuviškoji ištisija yra vienalytė, nediferencijuota pasaulėžiūrinė ir politinė grupė. Ačiū Dievui, niekas taip pat negalėtų tvirtinti, kad mūsų visuomenė — neišskiriančių jokių pasaulėžiūrinų bei politinių grupių — būtų atsijusi nuo pagrindinių tautos uždavinių. Išskyrus meną Maskvos propagandos suvedžiotųjų grupę, atskiriančią nuo viso tautinio masivo, visi nuosirdžiai jungiasi į laisvės kovos frontą — nuo marksistų socialdemokratų iki ortodoksiausių katalikų. Šiuo atžvilgiu niekas neiškelė ir beabejo neiškels jokio šūkio, kuris prieštarautų visos tautos siekimui atgauti laisvę, atstatyti nepriklausomą valstybę.

Visos mūsų grupės šiuo atžvilgiu yra vieningos. Tai visai natūralu, o natūraliu reiškiniu nėra pagrindas nei didžiulius, nei didžiulius. Už tai susirūpinimo kelia perdidelis energijos, jėgų ir laiko eikvojimas vidinės tarpusavio trinties reikaliu. Tai išblaško jėgas ir silpnina rezistencinę veiklą. O tai yra vaisius

mūsų nepakankamo pribrendimo demokratinės visuomenės gyvenimui, stoka demokratinės kultūros.

Demokratinės santvarkos vienas yra tarpgrupinio žaidimo ir pešiojimosi. Aukštos demokratinės kultūros kraštuose tai yra vertybė, galima sakyti, graži humoro pilna sporto. Mūsų tarpe dažnai neapsieiname be aistrų, nesitenkinama sučiupus rivalų klaidas ar nelogiškumus, bet graibstomasi prasimanymų, išmislių, demagoginių išskraipymų kieno nors pareiškimo ir verčiamasi nelogiškais tuščiažodžiavimais, įrodinėjimais, kad diena prasideda, kai saulė užteka, savo rivalams prikišant, kad nei to neišmana, ar kiekvienam žingsnyje ieškant blogos valios ir tt. ir tt. Kiek tam sugaištama laiko, kiek sugadinama laikraštinių popierių ir... apleidžiami tie darbai, kurie ištikrųjų visiems rūpi.

Demagoginė blogybė yra ir pastangos nus

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Įmokėję nemažiau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Piemens išdraskė mano lizdelį...

... "Glaustiau, kaip relikviją šventą,
radęs slenstį namų pelenus" ...

B. Brazdžionis (laisvas citavimas).

7 METAI. Patys gražiausi mano gyvenimo metai nuvyto. Nuvyto, po sėkmingu dangumi, svietimui aplinkoj. 7 metai laukimo, kančios ir ilgesio. Nekartą žvilgtelėjus į veidrodį, ar nepažins mane "sūnų paklydėlį" mano motina, likusi Aukštaitijos lygumoje.

Prieš 7 metus liepos-rugpjūčio mėn. buvo baisūs Aukštaitijai. Vyko kova tarp "išvaduotojų" jos laukuose. Kova raudonųjų ir rudųjų pasaulio "valdovų", kurie per prievartą bruko savas idėjas, naujus dievus. Atsižadėk savęs, sąžinės, tikėjimo, lietuviškumo. Pamink save, savo praeitį, laisvę, artimuosius. Sutrypk savo idėjas, įsitikinimus ir Lietuvai, liksi "riteriu" naujos evangelijos. Bet nei žvilgsnio, nei žingsnio atgal! Lik vergas naujo karaliaus ir jo plakamas giedok jam padėkos himnus. Gausi apgautą kaulą ir trupinių nuo puotos stalo tavųjų viespačių, kurie puotauja tavosios žemės vaisiais.

Rūko per krematorių kambarius Reicho neištikimieji, dygsta nauji kanalai, papuošti kritusių kaulais "nedalomis močiutėjų Rusijoj", didysis Sibiras skamba naujų vergų rauda. Lenkia nepaklusniuosius "moderniosios naujo pataisomo darbo stovyklose", kuriose po 4-5 metų krinta be ženklo ir pėdsako. Lietuvis, laisvę pažinęs, laisvas ir mirti temoka. Tik maža saujelė išdavikų priėjo prie jų, ir jie, tikie, nekartą prakelkė savo gimimo valandą. Nieko nepadės nei jų amžini valymai, sijojimai, jei pas ką yra likus nors kibiškėle žmoniškumo, tas vieną dieną spaus jums į veidą, paaukodamas save už vieną minutę laisvės.

O jūs, didieji Kanados ir Amerikos demokratai, kad jums galėčiau (nors sapne) parodyti enkavedistų vidurnaktį tremiamus lietuvių, jų skausmą ir asarą. O jų jau keli šimtai tūkstančių

Sibiro miškuose ir prie Volgos kanalų! Už ką? Už tai, kad nemokėjo giedoti himnų naujam dieviui Stalinui, "viespačių viespačiui", kurio vardą kiekvienas visur privalo kartoti. Tokio garbinimo nereikalavo dar jokie valdovai. Krenta carų ir Prancūzijos valdovų "laurai" po Stalino kojų!

Kad tu, demokrate, išvystumei mūsų laisvąjį ūkininką, kuris tuo visko, dabar traukiantį kolchozo jungą per dienų dienas ir visko netekusį, net laisvės savosios. Jo varga, jo alkanas dienas, jo skurdą, jo išdraskytą sodybą. Kas aprašys jo skausmą, jo gyvenimus. Eina nenutrūkstamos kolonos lietuvių ūkininkų — "buožių" į Sibirą mirti. Nes skausmas priverčia tarti žodį kartesni naujam valdovui.

O jums, svajotojai, raudonojo raugo garbintojai, važinėjančiais naujausiojo modelio mašinomis ir svajojantieji apie "žemišką rojų" po riebių sunkiai virškinamų pietų, užtektų vienos dienos "Stalino saulės". Išrūktų visos pagrios ir melste melstume nuogiems leisti grįžti į tą "prakeiktą" kapitalistinę Kanadą, bet... arčiau Sibiras...

Ir vėl likau vienas. Vienai vienas. Keturių sienos, mano 7 metų skausmas ir ilgeys Aukštaitijos lygumai. "O Viešpatie, siųsk ugnį iš daugias, kad tik išnyktų tas prakeiktas amaras!" norisi sušukti žemaitės 1941 m. žodžiais.

Ir laukiau stebėklo. Juo giliai tikiau. Mano tėvynė dar užtekės laisvės saulė. Ji pakils naujam gyvenimui, naujai kūrybai. Neliks "išvaduotojų", kurie išvadaavo nuo visko: laisvės, pastogės, turto ir artimųjų. Žengs tautos laisvam gyvenimui, ištrūkusios iš "močiutės Rusijos" globos, kuri kovos istorijos lapai mirgė lietuvių, jų skausmą ir asarą. O jų jau keli šimtai tūkstančių

R. Med.

Nepritekliai ir korupcija Sovietuose

Mūsų spauda dažnai pateikia sovietinės spaudos ištraukų iš

KANADOS ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Sekmingą organizacinį veikimą laiduoja pasirinkta dėdė ir darbas. Pirmasis komponentas atlieka aplamai vienijantį vaidmenį, antrasis gi sprendžia konkretų minties pritaikymą gyvenime. Tai ir yra pagrindinė organizacinio veikimo ašis. Norint, kad ji suktųsi tenka išspręsti visą eilę klausimų bei problemų, kurios paprastai išskyla darbą pradedant arba jį toliau tęsiant.

Kanados At-kai jau antrą sykį buvo susirinkę pasirinkti aktualijų bei principinių savo organizacijos klausimų. Kaip I-sis, taip ir pastarasis Kanados At-kų suvažiavimas įvyko Toronte, rugsėjo 1-2 dienomis. Stebint at-kų veiklą Kanadoje, tenka pasakyti, kad ji tikrai stiprėja. Kai steigiamojo suvažiavimo metu neparodyta reikiamos drąsos bei ryžtingumo, gal net netiesioginiai stant klausimą: dirbti ar ne?, tai šių metų suvažiavimo dalyviai padarė šuolį priekiu, klausdami: kaip dirbti? Viso dalyvavo 33 atstovai iš trijų vietovių: Toronto, Montrealio ir Hamiltono. Vyr. At-kų Federaciją atstovavo Pr. Joga, padarydamas platų pranešimą apie Federacijos struktūrą bei veiklą. Pranešime Kanados At-kų Centro Valdybos p-kas dr. A. Juozapavičius pabrėžė, kad veikimas buvęs nelengvas: reikėję darbu pradėti iš pat pradžių. Turint galvoj nūdienės veikimo sąlygas atstovų pranešimai apie veiklą buvo visai patenkami. Apie ateities veiklos gaires vyr. at-kams referavo adv. V. Užupis, o jaunesniesiems — mokyto. S. Treigys. Diskusijos, kurios vyko po pranešimų bei referatų, buvo nuosaikios ir įnešančios daug sprendžiančio aiškumo į ateities organizacinį darbą. Padaryta visa eilė svarių sprendimų, kaip tai:

1) Laikytis tradicinės Federacijos tvarkos, paremtos trijų sąjungų veikimu. Todėl nutarta įsteigti ir Moksleivių At-kų Sąjungą Kanadoje, kur dirbtų iki šiol neturint Centro. Nesant pakankamai studentų nutarta studentams veikti su sendraugiu vyr. at-kų sąjunga.

2) Domėtis visais aktualiais gyvenimo klausimais, gyvinti veikimą tarpusavy. Taip pat priimtas pagedavimas, kad būtų paspartintas Bendruomenės organų kūrimas Kanadoje.

3) Atkreiptas dėmesys ir savą At-kų Šalpos Fondo kūrimą.

Stipriai pasisakyta už Tautos Fondo remimą, nariams apsidant nuolatiniu mokesčiu.

Visi ir kiti panašūs suvažiavimo sprendimai išreikšti rezoliucijų formoje, kurios čia spausdinamos.

Atpasakoti visą suvažiavimo eigą smulkiai neįmanoma. Norisi paryškinti tik svarbiausius momentus. Jei posėdžiuiose viešpatavo darbo nuotaika, tai iškilmingos pamaldos Toronto parapijos bažnyčioje, kurias atlaikė kun. kleb. J. Kubilius, S. J. iš Montrealio, ne vienas kalbėjo apie didžią dvasinę vienybę, o iškilmingasis posėdis parodė stipriai ateitininkuose išugdytą visuomeniškumą. Be vietinių organizacijų atstovų prezidiuman buvo pakviesti ir kalbėjo Knights of Columbus, Pax Romana, Newman Club atstovai. Ypač karštais apšilimais buvo sutiktas kun. Mac Guire S. J. žodis:

— Patriotiškumas yra prigimtinė žmogaus teisė ir nevalia nei vienas jį prarasti arba bandyti jį slopinti.

Suvažiavimo rezoliucijos

1. Akyvaizdoje nūdienio pasaulio dvasinės krizės Kanados Ateitininkų suvažiavimas pabrėžia religinio ir dvasinio gyvenimo krizę ir kviečia at-kus geriau pažinti krikščioniškąją tiesą, grįžtant prie Sv. Rašto ir išryškinti krikščioniškos meilės prasmę, įpareigodamas taip pat studijuoti Bažnyčios socialinę doktriną studijuojant socialines enciklikas ir sekant šių dienų katalikiškus sąjūdžius.

2. Ateitininkai įpareigojami susipažinti su šių dienų liberalizmo, marksizmo bei masonerijos pažiūromis, kad reikalui esant galėtų prieš jas ryškiai iškelti krikščioniškąją doktriną.

3. Suvažiavimas pageidauja, kad centro valdybos rūpesčiu būtų išleista religinių ir dvasinių studijų smulki programa.

4. Suprasdamas reikalą mūsų priauganti jaunima auklėti katalikiškais lietuviškais pagrindais, suvažiavimas pabrėžia neatidėliojamą reikalą organizuoti jaunūčius ir įpareigoja visas Kanados ateitininkų kuopas tuo klausimui rūpintis.

5. Atsimindamas mūsų tautinius uždavinius išeivijoje, Kan. At-kų suvažiavimas kelia mintį įsteigti liuanistikos mokyklą,

Didelio dėmesio verta dr. A. Šapokos paskaita "Katalikybė pasaulio ir Lietuvos gyvenime", skaityta viešojo posėdžio metu, gaila dėl laiko stokos smarkiai aptrumpinta.

Suvažiavimo atstovai, įvertindami senosios valdybos padarytus darbus, perrinko kone visą Centro Valdybą sekantiems metams. Ją sudaro: dr. A. Juozapavičius, S. Cepas, A. Bajorinas, S. Vanagaitė ir Grigelytė. Revizijos komisijon: Pleinys. Lelešius ir Saulis. Tikrai sveikintinas yra atstovų nutarimas —

IŠ PAVERGTO TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Judėjimo suvaržymai

Lietuvoje

Latvių laikraštis "Latvju vards" apie Lietuvą rašo:

"Lietuvoje nepaprastai sustiprintos policijos sargybos ir suvaržytas gyventojų judėjimas. Sovietų MVD kariuomenės viršininkas Lietuvoje min. gen. Baratašius išleido įsakymą, kad kiekvienas lietuvis, norėdamas nors ir į savo apskrities miestą eiti ar važiuoti, turi gauti policijos leidimą. Tam reikia užpildyti blanką, atsakant į klausimus: kur, kodėl važiuoja, kiek ilgai užtruks ir su kuo susitiks. Daugumoje Lietuvos vietų, kur įvyko neramumų prieš komunistus, paskelbtas draudimas išeiti vakarais ir naktimis. Po 8 val. vakaro nei vienas negali palikti savo gyvenamųjų namų.

Iš Estijos pranešama apie didesnę permainas mokyklose. Visos mažosios mokyklos būsia uždarytos ir numatytos prijungti prie didesnių, kurios numatomos prie sovchozų. Taip pat pranešama, kad visos buvusios mokyklinės knygos sunaikintos. Estijos komunistiniai okupantai įvedė spec. mokesčių už komunių bažnyčioje. Už jungtuves reikia mokėti 1500 rublių, už krikštą ir pirmąją komunių taip pat reikia mokėti. Gyventojų uždarbio vidurkis esąs apie 500 rublių mėnesiui.

Rašo Balčikonis:

"Rusų mokslininkų įnašas į lietuvių kalbos mokslą"

Nieks negali paneigti, jog sovietizmas tai didysis rusizmas, pasak gen. Badell Smith, buvusio Amerikos ambasadoriaus, dabartinio Centrinės žvalgybos šefo. Berlyno jaunimo mitingė rusai sportininkai, dainininkai — dar kur prieš rungtynes ar koncertus — gaudavo pirmąsias vietas. Taip ir J. Balčikonis, matyt, gavo užsakymą iš drg. Zimano įstaigos.

Balčikonis skelbia, kad genialieji Stalino darbai padėję pagrindus marksistiniam kalbos mokslui. Tarybų Lietuvoje sąlygos mokslui didžiai pagerėję. "Stalinas išvadavo lietuvišką kalbotyrą iš varžusių pančių ir davė jam tikrai marksistinę kryptį."

Atlikęs šią įžangą, Balčikonis rimčiau apibūdina rusus — Fortunatovą (1848-1914), Uljanovą (1859-1912), Sachmatovą (1824-1920), Potebnią (1835-1891), Boduen de Kurtenė (1845-1929), — kurie išauklėję lietuvių kalbininkus Būgį ir Jablonskį ir padėję pagrindus lietuvių kalbotyrai. Tačiau netrukus Balčikonis vėl pereina propagandon. "...Tarybų Lietuvos kalbininkai su dviguba energija turi varyti savo gimtosios kalbos tyrinėjimo darbą, ugdyti lietuvių kalbos mokslą, kuriam tvirtus pamatus padėjo didysis mokslo korifejus draugas Stalinas."

O šia paskutine eilute Balčikonis ir nusišaipė iš savo užsakytojų, tokio pobūdžio straipsnio ir pačio karifejaus...

Koncertai dera pavergtoje Tėvynėje

Mažiausia propagandos bolševikai gali įkišti muzikon. Todėl nenustabu, kad lietuviams masėms lanko operos rūmus ir koncertus Vilniuje, Kaune ir provincijoje. Štai jų sąrašas, rodomas kad muzikoje pasilikusių tėvynėje pabėgėlių nepalengs. Kovo 15 Vilniuje įvyko "Sonatų vakaras"; kovo 16, "Laudies šokių ir žaidimų vakaras". Meno vadovas J. Švedas, šokių — J. Lingys; kovo 17 Beethovenio sonatų vakaras. Išpildė smuiku Limontas, akomponavo O. Steinberg; kovo 18, Voronežo Rusų ansamblis; kovo 20 "Koncertas — Trio". Išpildė: M. Goldšteinas — smuikas, J. Kipenas — fortepijonas ir A. Ferkeimas — violončelė. Kovo 21 tas pats trio, kartu su Vilniaus Filharmonija, diriguojama A. Klenickio. Kovo 23 "LTSR Ansamblio koncertas". Kovo 29 LTSR Filharmonijos solisto smuikininko E. Paulausko koncertas. Bilietų kainos daugiausia nuo 15 iki 8 rublių. Bet, kaip atrodo, lietuvių menkavertį rublių menui nesigali. Voronežo ir kiti panašūs ansambliai daugiausia užpildomi rusų klonistų. Lietuviai į juos retai lankosi.

Smulkmena išduodanti

"gerbūvi" rojuje

"Tiesos" redakcija, šių metų liepos pradžioje pasivertusi Simno rajono vykd. komitetui keturių skaitytojų laiška, kuriame pastarieji nusiskundė: "Šeštąkų geležinkelio stoties rajone nėra nei vandentiekio, nei šulinio. Vandens tenka ieškoti duobėse ir grioviuose. Buvo rašyti skundai net į Kauną, bet šie nusiskundimai liko be atgarsio. Jau praėjo keleri metai, o gyventojai vis dar neapirpinti vandeniu". Neseniai redakcija gavo komiteto laišką, jog "išskelti faktai pasitvirtino". O gyventojai — 6 metai po karo! — vandens neturi, ir kai traukinys "užkliūva" Šeštokuose, keleviai neturi ne tik kur rankų nusiplauti, bet ir atsigtirti.

LTSR literatūros "kritika"

Pereitais metais LTSR išėjo A. Pakalnio apsakymų rinkinys "Pa vasaris". J. Pažera "Tiesos" A. Pakalnio apibūdino: "Jaunas, talentingas ra

MARI ALDON ★ ★ ★

Šį vardą šiandien JAV ir Kanados laikraščiai ir žurnalai labai dažnai linkinsiuoja ir puošia savo puslapius jo savininkės gražiais atvaizdais.

Jau pradžioje birželio Hollywoodo "Los Angeles Times" skyriuje "Drama ir Menas" išspausdino didelę nuotrauką ir platų aprašymą apie tik ką grįžusią iš Floridos Marią Aldon, po 8 savaitžių veikalo "Distant Drums" filmavimo, kur ji vaidino vadovaujamą rolę su žymiu veteranu artistu Gary Cooper.

Toronto laikraščiai su pasidžiavimu tada skubėjo pranešti, jog tai Toronto auklėtinė, pridėdami jos tikrąją pavardę ir Toronte lankytas mokyklas (klaidingai).

Bet štai rugpjūčio 25 d. Toronto "The Star Weekly" deda milžinišką nuotrauką Mari Aldon ir pažymi, kad ji yra Toronto lietuvaitė!

Taip mielas, skaitytojai, tai yra Marija Aldona Pauliūtė, vyresnioji duktė Antano ir Antaninos Paulių, prieš beveik trejus metus išvykusių Hollywoodan, pas jau porą metų anksčiau ten nuvykusią dukrelę Aldoną.

Žiupsnelis prisiminimų

Kai 1928 metais p. Paulienė atvyko pas kiek anksčiau atvykusį savo vyrą p. Antaną Paulių Torontan, ji nešėsi mažytę, antrą metelių, baltaplaukę, raudonakruostę, žibuoklinėmis akutėmis Aldutę.

Pp. Pauliai — Tauragės žemaičiai ir kaip tokie, pasižymėjo draugiškumu, svetingumu ir atkaklumu gyvenimo verpetuose. Pastaroji būdo savybė ir padėjo išugdyti savo dukrelę patvarumą išverti savo siekimuose.

Jeigu šiandien visos Torontas džiaugiasi ir didžiuojasi Mari Aldon pasiekta pozicija, jeigu ji galėjo gerai atlikti labai sunkią ir pirmąją rolę, kurios, kaip laikraščiai rašo, gali pavydyti ir senos prityrusios artistės, tai man neužteko tik grožio ir laimės...

Šiam laimėjimui pasiekti, buvo kovota gal dvidešimt metų ir geriausias veikalas bene būtų tas laikotarpis pp. Paulių šeimos gyvenimo, kuriame tėvai ruošė dukrą, o duktė dėjo visas savo pastangas, kad tėvų troškimai būtų ir jos troškimai ir, neatsižvelgiant į materialinius, moralinius ir socialinius sunkumus, būtų laimėti.

Kaip daugumas 1926-29 metų imigrantų Kanadoje, taip ir pp. Pauliai, susidūrė su depresijos sunkumais. Nedarbas ir trūkumai slėgė juos kaip ir daugeli. Bet Aldutė, sulaukusi 5 metų pradėjo ne tik bendrąją mokyklą

— ji pradėjo piano ir šokio pamokas. Aldutė su penkeriais metais jau puošė amžius, galima sakyti, užbaigė savo vaikystės laisvę, pasimdama sunkesnes pareigas ir atsakomybę negu daugelis vaikučių jos amžiaus. Po kelių metų ji pradėjo studijuoti dramą ir baletą, dar labiau sutrumpindama savo net poilsio valandas. Greta to ji neatsilikdama varė vėgą bendrame moksle, sekmingai baigė Shaw komercijos vidurinę mokyklą, o kiek vėliau Toronto Dramos mokyklą.

Beauganti Aldutė neretai dalyvavo ir lietuvių parengimuose — scenoje. Kartais bendrai su kitais vaikučiais — kartais pati viena, šolo, šokių ir muzikos srityje. Taigi, jeigu svetimačiai šiandien džiaugiasi ir didžiuojasi ja kaip torontietė ir kanadietė, mums lietuviams, ypač seniesiems, kurių akyse Aldutė augo ir brenė amžiumi ir gabumais, yra tikrai nuostidžiai malonu.

Be to, Mari Aldon, bene bus pirmoji lietuvaite filmų pasaulyje ir, kaip rimta ir išmintinga mergaitė (tą liudija jos pareiškimai spaudai), ji neša garbę visai lietuvių tautai ir pačiai Lietuvai.

Karjeron žengiant

Dar prieš išvykstant Hollywoodan, Mari Aldon vaidindavo per radiją ir buvo populiari programų išpildytoja karo metu kariuomenei. Nuvykusi Hollywoodan be jokios sutarties, turėjo rasti koki nors pragyvenimo šaltinį ir čia dėka gerom rekomendacijom iš dramos mokyklos įėjo į radijo programą.

Vėliau pasirašė sutartį su gastroliuojančia kompanija ir per 18 mėnesių vaidino veikalė "A Streetcar Named Desire". Tokiu būdu ji aplankė visus didmiesčius JAV ir Kanadoje. Ši sutartis baigėsi prieš metus ir grįžusi Hollywoodan Aldona vėl gavo laikiną radijo ir televizijos pasidarymus.

"Kartą, — kaip pati Mari Aldon pasakojo "Los Angeles Times" atstovui, — aš užėjau Warner Bros. studijon pamatyti vieną pažįstamą. Studijos viršininkas prisiminė mane iš ankstyvesnių pasimatymų ir pasiūlė man 7 metų sutartį. Tai buvo taip paprasta..."

Ši sutartis prasidėjo su minėtu veikalu "Distant Drums". Jos rolė sunki tuo atžvilgiu, kad didėlis dalis veikalo, net per 8 savaites buvo filmuojama Floridos pelkėse ir, kaip pati Aldona pare

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

Galiu sudaryti paskolas. Veltui suteikiu informaciją apie parduodamus namus, paskolas, bižnirius ir tt.

Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite tel. KE. 9459, KE. 9450, LA. 2612

Parduodama:

\$17.000 Indian Trail High Parke.

9-nių kambarių atskiras namas. Vandenių apšildomas, 2-jų virtuvė, didelis kiemas ir 2 garažai.

\$15.900 Havelock-College, 11 didelių kambarių geras pajamų namas; vandenių apšildomas, 2 virtuvės, 2 garažai, privatus įvažiavimas. Įmokėti \$6000.

\$11.500 Gladstone-Bloor, 8-nių kambarių atskiras mūrinis namas, alyva apšildomas, 2 garažai.

Įmokėti \$5000.

\$9.500 Landsdowne-Bloor, 6 didelių kambarių namas, geras ekonomiškas apšildomas, 2 garažai.

Įmokėti \$3500.

TESLA REAL ESTATE

863 BLOOR STREET WEST

(prie Ossington Ave.)

Kerenskis Europos balt. rusų tarpe

Rusų Stuttgarto konferencijoje, kaip "Amerikiečių Komiteto Rusijoms tautoms išvaduoti" atstovai, taip pat dalyvavo A. Kerenskis ir Isaakas D. Levine. Trockininkai, ultranacionalistai ir monarchistai nebuvo pakviesti. Svarbiausius atstovus pasiuntė 5 pagrindinės demokratinės grupės: liberalai, deš. socialistai, dešinieji, Melgunovo "Paryžiaus grupė" ir kairieji liberalai. Konferencijoje sutarta sukurti vieną propagandą ir kovos aparatą prieš bolševizmą. Netrukus jie Vak. Vokietijoje paleis į apy-vartą savo siustuvą, kuris "i rusus prabilis kaip rusų siustuvą". Kerenskis per AFN siustuvą pareiškė nuomonę, kad jam pavyks kovai už Rusijos išlaisvinimą apjungti visas tauriasias rusų pajėgas. Tačiau čia pat pradėjo reikštis ir jo priešai. "Tarptautinis patriotų frontas" paskelbė pareiškimą, kad jie Kerenskį laikė "pikčiausiu žmogumi", kuris nori svetimais pinigais "išsaugoti savo ministerio pirmininko titulą". Prieš jį kyla taip pat vlasovinkai ir vadin. "solidaristai", kurie turi suorganizavę gana platų sąjūdį pačioje Rusijoje, nekalbant jau apie ukrainiečius, jų upininkus ir monarchistus. Dėl Kerenskio ginčai užvirė taip pat vokiečių spaudoje. Tačiau Kerenskui pavyko suburti visas svarbiausias pozityvias krašto demokratines pajėgas, pažymi "Neue Zeit." dienraštis žymius jų kultūrininkas prof. F. Stepunas. Miuchene Kerenskis dalyvavo slaptaime revoliuciniame prieš-bolševikinių veikėjų pasitarime, kuris veikiai žada savo veiklą išplėsti ir Sov. Sąjungoje. Jau šių metų sausio pabaigoje Fuesene rusų emigrantų vadai buvo susirinkę pasitarti dėl sudarymo vieningo fronto prieš bolševikus, tačiau čia ypač išsiskyrė solidaristai su vlasovininkais. Ta konferencija pasibaigė be rezultatų. Jau sėkmingesnė buvo vėliau jų suaukta konferencija Miunchene, kur pavyko rasti bendrą kalbą bent demokratiniams srovėms. Apie baltus dabar Kerenskis jau bent kalba palankiau.

Skautų sąskrydyje

Lietuviai skautai gražiai reprezentavo savo kraštą tarptautiniame skautų sąskrydyje Bad Ischlio mieste, Austrijoje, kur 4000 palapinių mieste iš viso dalyvavo 14.000 užsieniečių ir 3000 austrų skautų. Lietuvių skautai pražygiavo su tautine ir skautų vėliava, įkalbėjo viso pasaulio skautams lietuvišką sveikinimą ir kitomis progomis sėkmingai atstovavo lietuviams. Juos taip pat matėme įvairiose filmų kronikose ir apžvalgose. Taip pat jų pasirodymas nepaprastai nepastebėtas ir didžiojo spaudos. Štai, pav., toks "Neue Zuercher Zeitung" Nr. 222, gražiai atsiliepia apie lietuvių tautinius šokus, parodytus prie I-jo didžiojo laužo drauge su Maltos, Japonų, Austrijos, Latvijos, Lenkijos ir N. Zelandijos skautais. Paskutinį sekmadienį stovyklą aplankė 14 tūkstančių žmonių. Lietuvių skautus taip pat nuolat lankė Austrijos lietuviai, kurie ypač domėjosi parodėle, liet. juostomis, audiniais, pašto ženklų rinkiniu, spauda, gražiu odoj išbraižytu Lietuvos žemėlapiu, taip pat platinama jų spauda ir svečiams duodamais anglų ir vokiečių k. lapeliais apie Lietuvos dabartinę padėtį ir jos kančias. Taip pat latvių, vengrų, rusų spauda, be aprašymų, išsidėjo nuotraukų, kur šalia tautinių vėliavų kabo Vytišis su įrašu: "Lietuva". "Latvija" paskutiniame numeryje išsidėjo nuotrauką, kaip amerikiečių aukštasis komisaras Austrijoje Dr. Donellis kalbasi su baltų skautais: lietuviu D. Kempka ir latviu Irbe.

— Londonas. — Pasklidusios žinios, kad du dingę britų diplomatai surasti, kad žinoma jų buvimo vieta, nepatvirtinamos. Užsienio r. ministerija juos tebe-laiko dingusiais, o anų žinių ne-komentuoja.

— London

MANN & MARTEL REAL ESTATE

1663 Bloor St. W. (pirmas sustojimas į vakarus nuo Dundas)

Didelis pasirinkimas namų lietuvių mėgiamuose distriktuose su neaukštais įmokėjimais grynais.

Mūsų firmoje dirbąs

V. MEILUS

mielai Tamstoms patars bei patarnaus kreipiantis asmeniškai ar telefonu OL 2354.

Vyskupas pasmerkė biznį Lourde

Lourdes vyskupas Pietro Maria Theas griežtai žodžiais pasmerkė biznierių, darančius pelną iš šventovės.

„Mes nenorime jokio komercinio išnaudojimo grotos vandens. Mes nenorime prekiautojų aplink grotą, kurie pardavinėja muilą ir saldinius.“

Yra, pavyzdžiui, nepateisina, kad stovylėlė, kuri parduodama po 370 frankų be grotos vandens, su vandeniu parduodama jau 70 frankų brangiau. Žinau, kad Lourdes gyventojai, kaip ir aš pats, kenčia dėl šito šėtono išbrovimo į Marijos miestą...“

Vyskupo pasmerkimas yra suprantamas, kai prisimenami, kad išnaudojami šimtai tūkstančių maldininkų, dažnai ligonių, važiujančių ratukuose arba nešiojamų neštuvuose, kurie visi nori išgyti ką nors atsiminimui tos vietos, iš kurios jie laukia išgelbėjimo. Daugumas jų yra neturintys, atvykę čia, kai jau išleido besigydymą visą savo turtą.

Neštuvais ligonis nešiojantį sudaro broliją. Daugumas jų kasmet atvyksta čia artimui pagelbėti ir dirba be jokio atlyginimo. Jų brolijos reguliškai reikalauja tarnauti artimui, o ypač neturtinčioms maldininkoms be jokio atlyginimo. Anas biznias jau perdaug nesiderina su Lourdo dvasia.

Filmos demokratijos tarnyboje

Kanados Nacionalinė Filmų Administracija pradės gaminti greitai laiku naują filmų seriją pavadintą „Laisvė“, kuri ryškiai asmeni ir bendruomenės gyvenimą Kanados demokratijoje.

„Pagrindinis konfliktas šandien pasaulyje yra kova už žmogaus įsitikinimus“, pareiškė Kanados Išteklų ministeris Robert Winters, pranešdamas apie naują filmų seriją. „Čia yra paskatinimas ir proga įtraukti filmą į JAV valstybes.“

AR JAU GAUNATE

„LIETUVIŲ DIENAS“

modernišką, iliustruotą pasaulio lietuvių magaziną?

Metinė prenumerata \$3.00 visame pasaulyje. Galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio.

Adresas: „LD“ 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA

Galima įsigyti paskirais numeriais ir užsiprenumeruoti pas šiuos mūsų atstovus Kanadoje:

Vyt. Aušrotas, 162 Gorevale Ave., Toronto, Ont.
Aušros Vartų Par. Spaudos Kioske — 377 Willibrord St., Verdun, Que.

S. Bujokas, 1338 Downing St., Winnipeg, Man.
J. Krikščiūnas, 96 Wright Ave., Toronto, Ont.
Jer. Pleinys, 113 Cannon St. E., Hamilton, Ont.

LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS HIS MASTER VOICE GAMYBOS

Gauta per R. C. VICTOR Co iš Anglijos įvairiausių plokštelių visose kalbose. Pareikalavus nemokamai siunčiamas katalogas, paštu. Taip pat priimame užsakymus paštu ir įvairias vietas.

SNIDERMAN'S MUSIC HALL

714 COLLEGE ST., TORONTO, Ont. Tel. ME. 6200

Lietuviška Baldų Krautuvė

„ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO“

899 BLOOR ST. W. TORONTO Tel. LO 1438

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalbu lenkiškai

M. MAJINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai. Kailinių taisydas ir persiuvimas. Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėjimą skambinkite: EM 4-6509

Kai norisi nusišypsoti

Psichologiškas gestas

Amerikoniškoji policija net 18 mėnesių ieškojo nusikaltėlio, kuris buvo pabėgęs iš kalėjimo Virginija „šteite“. Deja, viskas buvo veltui. Ieškomasis

TORONTO, Ont.

Lituanistinė mokykla
Ateinantį šeštadienį, rugsėjo 15 d., 10 val. ryto, šv. Pranciškaus mokyklos patalpose (ten pat, kur pernai) Toronto lietuvių parapijos mokykla pradeda kas šeštadienį vykstančias pamokas. Atsimerant didelį reikalingumą lietuvių vaikams išmokinti lietuviškai skatinti ir rašyti, bei supažindinti juos su lietuvių istorija ir geografija, išmokinti juos lietuviškų dainų ir giesmių, o kartu prisimenant šios vargo mokyklos daug triūsio reikalaujantį išlaikymą, tikimasi, kad lietuvių tėvai įsikišs savo vaikams šios liet. mokyklos įvertinimą ir meilę. Tikimasi, kad šiemet dar didesnis lietuvių mokyklai skaičius kaip pernai lankys lituanistinę mokyklą.

Teisinių susirinkimų
Rugsėjo 15 d. 7 val. p.p. "Tulpės" svetainės patalpose — 994 Dundas Str. W. — šaukiamas Lietuvos Teisinių Dainų Užsiėmimų Toronto skyriaus steigiamasis susirinkimas.

Draugijos nariu gali būti kiekvienas Lietuvos diplomuotas teisininkas tremtinys ir tas nediplomuotas teisininkas tremtinys, kuris Lietuvoje yra buvęs teisėju, tarytoju, prokuroru ar jo padėjėju, notaru, privatiu gyvūnų, teismo sekretorium ar jo padėjėju, ipotekos knygų vedėju, teismo antstoliu, ir kiti nediplomuoti teisininkai, kurie dirbo kvalifikaciniu teisininko darbu (L TTD Išt. 38).

LTUOGT Paskirtoji K-ja.

Teatro mylėtojai!
Jei mėgsti lietuvišką scenos meną ir galėtum jam šiek tiek pagelbėti, ateik į metinį Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupės susirinkimą, kuris įvyks šio mėn. 14 d., penktadienį, 8 val. vakaro parapijos salėje.

Tame susirinkime bus nustatytos gairės tolimesniai veikimui ir aptarti aktualūs reikalai. Ar būtum jaunesnis, ar senesnis, mažesnis ar didesnis, visus kviečiame atsilankyti, o ypatinai moterišką pusę. Įsidėmėti Amiceto Čiurkos žodžiai: "Mes — žmogų aukština, nuo žemės pakelia". Grupės Valdyba.

Meisterio p. Vaitonio pagerbimas
Šeštadienio vakare, malonių pp Stepaicių rūpėsiu, jų bute buvo suroštas kuklus p. Vaitonio pagerbimas, dalyvaujant jo gerbėjams bei sporto klubo "Vytis" šachmatininkams. Ta pačia proga — meisteris pademonstravo su įvairiausiais paaiškinimais visas turnyre loštas partijas. Pastebėtina, kad beveik visas partijas meisteris perlošė iš atminties!

Visų dalyvių vardu dėkoju meisteriui p. Vaitoniui už kantrumą aiškinant partijas bei atsakinėjant įvairius klausimus, o pp Stepaiciams už rūpestį ir vaišinimą.

Lietuvaitė mokytoja
Teko patirti, kad lietuvaite, p. Strazdaitė, gavusi pradžios mokyklos mokytojos ceną, gavo mokytojos vietą katalikų šv. Marijos mokykloje. Mokytoja Strazdaitė yra vietinė lietuvaite, puikiai kalbanti lietuviškai ir mokyklos personalui prisitačiusi kaip lietuvaite.

Tautos šventės minėjimas
Tautos šventė Toronto lietuvių buvo gražiai paminėta iškilmingomis pamaldomis ir akademija.

Paciją rugsėjo 8 d., šeštadienio vakare, lietuvių bažnyčioje, prie išstatyto šv. Sakramento Lietuvos intencija įvyko susikaupimo valanda, kurios metu buvo atlikti mišparai ir padarytas pasiūlymas nekaltiausiam Marijos širdžiai.

Sekadienį, rugsėjo 9 d., šventė prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, po kurių buvo giedamas Tautos Himnas. Minėjimas vyko ukrainiečių salėje. Minėjimo centre buvo gen. konsulo Kanadoje, min. p. V. Gylio kalba, kurioje prelegentas vaizdžiai pavaizdavo Vytauto Didžiojo laikų Lietuvą, išvesdamas paralelę su nūdienine Lietuva, ypač užkcentuodamas lietuvių tautos dvasinius turtus ir visais laikais didelių pasiryžimų kovoti dėl savo tautos laisvės.

Meninė dalis buvo trumpa, bet kruopščiai paruošta. Pradžioje šv. Juozapo kolegijos mokinė G. Grigaitytė padėklavo pora B. Brazdžionio eilėraščių. Vėliau buvo pavaizduota kėnianti Lietuva: scenoje pasirodė tautiniai drabužiais pasipuošę lietuvaite su retėžiais surakintomis rankomis, o keletas jaunesnio amžiaus mergaičių tautinėmis dainomis ir deklamacijomis pavaizdavo kėniančios tėvynės vargus. Montažą parengė ir akordeonu pritarė p. Ripskis. Keletą dainų labai vykusiai padainavo sol. A. Ščepavičienė, akompanuojant dukrelei Danutei. Pabaigoje LO Ko pirmininkas J. R. Simanavičius padėkojo programos išpildytojams, ir minėjime gausiai dalyvavusiems torontiečiams, o taip pat skatinamas lietuvių atlikti tautinę pareigą, duosniai paremti aukomis Tautos Fondą. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Per minėjimą printa rezoliucija-sveikinimas Kanados ministeriui pirmininkui, kuri siunčiama visiems Toronto laikraščiams ir "Voice of A" persiūsti Lietuvai. Tautos Fondui surinkta \$ 200.34, kurie, atskaicius